

Poštnina plačana v gotovini.

P. Krizostom:

Deklica sv. Miklavžu.

Naš dobri, predobri Miklavž,
kako se ti bom zahvalila
za tvoja prelepa darila?
Ničesar ne morem ti dati.
Sladkosti dovolj imaš sam
in s punčko se nočeš igrati,
to tvojo navado poznam.
Zadosti si lep in bogat,
tvoj plašč je ves židan in zlat
in palica čisto srebrna.

V zahvalo za tvoje darove
prav pridni vsi hočemo biti
in tebe iskreno ljubiti.

Ves zbor otročičev
pristrčno te vabi:
Prihodnje nas leto
nikar ne pozabi!

Velikemu mladino ljubu ob 50 letnici.

Orlič in Orličke, ali poznate slovenskega pesnika, pisatelja in župnika gospoda **Ksaverija Meška**? Gotovo ga poznate, po imenu seveda predvsem in po njegovih lepih spisih. Prav gotovo ste že brali prelepe knjige »Mladim srcem« in ni vam neznano, da jih je spisal ravno naš Ksaverij Meško. Če ste že kaj pozabili na Cencka in na Vančka in na druge ljubeznive junake v »Mladih srcih«, poiščite zopet one knjige, saj jih gotovo imate doma, pa berite od kraja do konca.

Dejal sem, da poznate našega Meška. V tem prepričanju me potrjuje tudi dopis o Mešku, ki ga je poslal »Orliču« našačajnik Leopold Berce. Res je sicer, da tistega dopisa ne morem kar tako priobčiti, ker ni dovršen, vendar sem ga bil vesel in zato ga tukaj omenjam. Če bo naš Polde pridno bral Meškove spise, bo znal kmalu še mnogo bolje pisati. Prepričan sem pa, da ni Polde med Orlič in edin poznavatelj pisatelja Meška.

Pa zakaj je danes na prvem mestu v »Orliču« govor o Mešku? Ali res ne veste? Nič ne de, saj zato je »Orlič« tu, da vam kaj pove. Veste, naš pisatelj Ksaverij Meško obhaja te dni petdesetletnico življenja na tem božjem svetu. Po domače pravimo, da je Abrahama videl. Dan petdesetletnice življenja je za vsakega človeka imeniten dan. Kako imeniten je ta dan šele za moža kot je Meško, ki je podaril Slovencem toliko lepih knjig! Da, prav zavoljo tega ta dan ni imeniten samo za Meška, temveč za ves slovenski narod. Zato se te dni po vseh listih bere o Mešku in ves slovenski narod se veseli in mu čestita. Zato mu čestita tudi »Orlič«.

Čestitko je Leopold Berce takole napisal:

Vam, dragi naš prijatelj, za Vašo petdesetletnico poklanja slovenska mladina cvetja hvaležnosti, rož vdanosti in otroške ljubezni.

Čestitke naše se glase: Naj solnce sreče ožarja Vam življenja slednji dan!

Bog Vas živi, naš prijatelj, pesnik naš in naš pisatelj, mnogo, mnogo let!!!

Sedaj si pa oglejte pričujočo sliko! Kaj nam kaže? V ospredju vidite krepkega, lepega moža, ljubeznivega duhovnika — to je pisatelj Ksaverij Meško. Okoli njega je kup preprostega ljudstva in tudi nekaj gospode je menda vmes.

Odkod je ta slika? — Takole je bilo:

Brat Nardžić je imel to sliko v svoji škafliži že celo vrsto let. Kje jo je dobil, ne ve, pa tudi poznal ni na njej nikogar

rozen Meška. Sedaj ob petdesetletnici našega dragega pisatelja je pa začela brata Nardžiča stiskati taka radovednost, da ni mogel več tako živeti. Pograbil je sliko, jo potisnil v ovojnico in je vse skupaj poslal naravnost — gospodu Mešku. No in dodal je tudi prošnjo: Prosim, kaj pomeni ta slika?

In gospod Meško je prijazno odpisal takole:

»Ta slika je s sosednega otoka ob Lošinju, menda Sansego ali kako se imenuje. Ko sem bil na Lošinju, menda leta 1904., smo neko nedeljo šli z izletniško ladjo tja in nas je fotograf z Lošinja pri tem izletu »gor vzel«. Slika je brz precej dobra, a jaz sam nobene več nimam.«

Tako je torej pisal gospod Meško. Sedaj si pa dobro oglejte sliko, da boste našega slavljenca tudi po obrazu spoznali.

Blagemu gospodu pa še enkrat prav iskren: Bog živi!
Urednik.

Oče čebelar.

Domovinska ljubezen čebel.

Lepa čednost je ljubezen do domovine. Naj bi ne bil brez nje noben človek, najmanj Orlič in Orličica! Ker sem prepričan, da ste vsi moji bravci in bravke resnični domoljubi, vas bo gotovo veselilo, če vam napišem o tisti veliki ljubezni do domovine, ki jo vedno tako rad opazujem pri svojih pridnih varovankah, pri nikoli trudnih čebelicah. Berite o tem in posnemajte moje male domoljubke!

»Vse za dom, vse za kraljico, matico!« To je geslo vsake čebele, pa to je tudi njeno načelo, za katero živi, dela in umira.

Kraljica je središče vsega življenja in vse delavnosti v panju. Prava vladarica je in nobeni čebeli še na misel ne pride, da bi je ne ubogala. Če se kraljica kako izgubi ali jo sovražniki umore, je panj izgubljen. Nič ni več v njem veselja do dela, nič več živahnosti, nič več hrepenenja po napredku. Kraljica je v panju kot srce v človeškem telesu.

Dokler je pa kraljica zdrava in živahna, kakšno življenje v panju! Vsak trenutek paše izrabijo čebele, da napolnijo žitnice prav do vrha in še čez. Že veliko pred egiptovskim Jožefom so čebele vedele, da je treba v bogati letini skrbeti za slabe čase. Ni jim neznano, da za toplimi meseci pride mrzla zima, ko bo grozil pogin domovini, če ne bo zadostne zaloge. In čeprav delavka v vročih pomladnih in poletnih dneh prav dobro vé, da ne bo sama doživela zime — umrla bo vsled preobilnega dela in napora že po nekaj tednih ali vsaj mesecih — vendar dela in donaja neumorno — za domovino! Takrat, ko bo ona sama že počivala v hladnem grobu, bo pa gospodaril v njenem domu nov, mlajši rod in tistim mlajšim sestricam, ki jih sedaj še pozna ne, želi s svojim požrtvovalnim delom oskrbeti boljše, kar mogoče brezskrbno bodočnost.

Kako so pa čebele šele vsak čas pripravljene, svojo domovino braniti! Gorje predrznežu, ki bi jih skušal pri domoljubnem delu motiti! Čebele so vse »potrjene« za vojake, vse od prve do zadnje. In orožje imajo — kdo ga še ni občutil na lastni koži? Preden se zaveš, s kom imaš opraviti, že ti tiči sulica, čebelno želo, globoko v srboritem mesu.

Pri nekaterih ljudeh so čebele prav zavoljo skelečega žela na jako slabem glasu. Pa je krivičen ta glas. Saj potegne čebela sabljo le v resnični sili, drugače je izredno miroljubna stvar božja in ima čudovito razvit čut za skupnost in za medsebojno zastopnost. Naj le pove kdo, če je že kdaj zasledil pri čebelah kakšne nerodne strankarske boje, kot jih imamo ljudje toliko in toliko! Naj mi le napiše, če more, kdaj je videl pri čebelah »štrajk«, upor, revolucijo ali kaj takega! Nikoli nobeden! Zato se pa jaz tudi zmerom na vso moč potegnem za čast in dobro ime čebel in jih ne pustim kar meni nič tebi nič takole nečedno blatiti.

»Ampak vojsko pa čebele prav gotovo poznajo, oče čebelar, tega menda vendar ne boste tajili,« mi bo morda kakšen korajžen in izkušen Orlič ugovarjal. Pa še kakšna Orličica bi se utegnila takole razkoračiti, saj sem oni dan bral, da tudi ženske že marsikje čebelarijo — in sem bil vesel.

Vojsko pa, vojsko, to je seveda res, toda samo pravično vojsko, nikoli krivične. Če gre za obrambo ljubljene domovine, o, takrat čebele ne poznajo šale! Takrat ne vprašajo, ali je nevarno ali ne, ali bo tekla kri ali ne, ali bo šlo za življenje ali ne — takrat vedo samo eno: Domovino je treba braniti!

Še pozimi! Res je sicer, da pozimi čebele spe. Toda ni to »nevzdravno spanje« in tudi ni leno spanje. Če le malo potrkaj na panj in prisloniš prisluškujoče uho, boš zaslišal v panju šum. Skrb se je oglasila v čebelni družini in ta skrb pravi: Pazimo! Ali preti domovini nevarnost? — Če bi se pa trkanje le ponavljalo ali bi nastal celo kak večji nemir, bo kmalu primarširalo nekaj pogumnih čebelic skozi panjevo žrelo na brado, da bi poišcale sovražnika in mu pokazale pot nazaj tja, odkoder se je pritepel. Seveda, če je mraz hud, ne bo z bojem nič, zakaj čebele otrpnejo in zmrznejo. Umro za domovino! — Mislím, da ti, ki to bereš, ne boš tako grd, da bi hodil pozimi trkat na panje!

(Konec prihodnjič.)

Ivan Langerholc.

Kakšni naj bodo naši dopisi!

(Konec.)

Dopise smeš pisati samo na eno stran papirja. Na nasprotno stran ne smeš ničesar zapisati. Če tega ne ubogaš, se bo urednik strašno razjezil in obsodil tvoj trud v koš. Koš — vsak urednik ga ima — je strašilo za slabe dopise. Ti boš pa žalosten, ko ne boš videl svojega dopisa natisnjenega, čeprav si se že tako veselil svoje slave. Če bi pa tak na dve nasprotni strani pisan rokopis vendar našel milost v urednikovih očeh, se bo pa stavec jezil, ki bi rad hitro svoje delo izvršil, pa ga ne more. Dopise piši torej vedno le na eno samo stran.

Dopis pa dobe v roke tudi bravci. Seveda šele natisnjenega. Tudi bravci imajo oči in najdejo v njem polno napak, presodijo tak dopis in ga tudi obsodijo. Največja napaka vseh naših dopisov po časopisju je, da so pregostobesedni. To se pravi, da imajo veliko besedi, pa malo povedo. Če sestavljaš dopis, povej kratko, kaj se je zgodilo, pa smo pri kraju! Ljudje smo taki, da bi radi v malo besedah veliko zvedeli, ne pa, da bi med celo trumo praznih besedi iskali, kaj je zrno in kaj so pleve. Marsikdo izliva v svojih dopisih polne posode hvale, ali pa celo graje. To ni potrebno. Hvalo ali grajo obdržite doma, bo najbolj prav. — Zdaj pa par zgledov!

Najprej — za strah! — ti pokažem slab dopis. Da se ne bo kdo brez potrebe jezil, moram najprej povedati, da je ta dopis moj, izmišljen in samo zato napisan, da najdete na njem to, česar se morate pri svojih dopisih varovati.

Recimo, da je na Zidanovem umrl Joško Srednik, član naraščaja. Vi to sporočite svojemu »Orliču«. To je lepo in prav. Pa se ti vsede Janko Besednik in začne pisati:

Zidanovo. Farni zvonovi so zapeli svojo otožno pesem. Mi pa smo koj uganili črno, žalostno novico, da je moral umreti naš blagi tovariš, Joško Srednik. Kako ga bodo pogrešali njegovi starši, bratje in sestre, kako žaluje za njim naša telovadnica, koliko solza smo potočili za njim mi, njegovi tovariši, ni mogoče povedati. Pogreb je bil zelo lep. Zvonovi so sicer zvonili tako žalostno kakor vselej, a zlato solnce je tako lepo svetilo, cvetje tako lepo dehtelo, ptički so tako lepo prepevali, da smo bili blagemu Jošku skoraj nevoščljivi za njegovo zadnjo pot. Z lepo pesmijo smo se poslovili od svojega tovariša, z žalostjo v srcu in s solzami v očeh smo zapuščali le polagoma njegov sveži grob. Spavaj v miru, dragi Joško! Mi, tovariši, pa na delo!

Kaj je napaka tega dopisa? To, da je ravno trikrat predolg. Čisto dober bi bil tale dopis, če bi se glasil samo takole:

Zidanovo. Dne 27. julija je umrl pri nas Joško Srednik, član našega naraščaja. Bil je zares dober mladenič. Vsi žalujemo za njim. Pogreb je imel jako lep. Joško! Da se snidemo nad zvezdami!

Pa še v tem dopisu bi lahko par besed brez škode črtali. Katere? Ali jih uganete? Poizkusite!

Vidite pa to-le: ta dopis je kratek, pove pa ravno toliko kakor prejšnji. Koliko prostora se na ta način pridobi v listu, koliko lepih reči bi lahko zvedeli, pa jih dolgovoznost nekaterih dopisov zavira.

»Naj pa urednik dopise krajša!« boš dejal. Aha! Lepo! Nak: grdo, grdo! Lenoba! Ali misliš, da urednik nima drugega dela, kakor da predolgim dopisom striže perje? In kdo naj potem bere take počrtane in prečrtane stavke, kdo naj išče raztresene besede, ki so našle milost v urednikovih očeh? Ubogi stavec, kajpada!

»Naj pa urednik vse še enkrat na čedno prepiše!«

Ta bi bila šele lepa! Čemu ima pa potem dopisnike! Kaj?

Za nalogo poizkusite v kratkih, jedrnatih besedah popisati kako prireditve, ki se je vršila v vašem obližju. Ali pa kakšen izlet. Vse to izročite »Orliču« po pošti. Njegov urednik bo pa ob priložnosti vse izročil meni. Zakaj sila sem radoveden, če ste si zapomnili, kar sem vam napisal. Vsakdo naj se pod svoj spis tudi podpiše.

Zdaj pa samo čakam, kdaj se bo oglasil prvi...

Orlič, Orličice!

Ne pijte nikoli alkoholnih pijač! Kdor začne v mladosti piti, bo gotovo nekoč pijanec! Deček, ki pije žganje, naj gre k ciganom, ne k Orličem!

„Orlič“ in naraščajske akademije.

Orlič in Orličice se še gotovo spominjajo ljubke slike, ki jo je prinesel »Orlič« v februarju o viških Orličih, kako proizvajajo Hvaletove borilne viteške vaje. 28. septembra smo imeli zopet naraščajsko akademijo. Trajala je eno uro in pol. Kakšna je bila, ne vem, ker lastna kritika ne drži. Le to vem, da smo bili mi zadovoljni in so ljudje v dvorani zelo ploskali. Orlič in Orličice so pa bili žalostni, ko so zvedeli, da je brat Nardžič prišel šele po sklepu akademije in sedaj ne bo pisal kritike.

Napisati hočem tukaj spored akademije. Pa ne zato, da bi ga smatral za prav dobrega, ampak zato, ker pove, kje se dobi snov za naraščajske nastope. Vzemite za naraščaj predpisane telovadne vaje, za petje ljubke narodne pesemce, za deklamacije, prizore, igre pa »Orliča« v roke! V njem je sedaj snovi za akademije več kot dovolj, res na izbiro! Zato letnike »Orliča« shranjujte, dajte jih vezati! Brž ko dobite posamezno številko Orliča, se naučite vsi vse deklamacije! Prizore in igrice proizvajajte po telovadni uri, pa boste za akademije tako rekoč vedno pripravljeni. Kdor bo najbolj znal, vadil in igral, ta naj nastopi, poje, deklamira, igra!

Spored.

A.

I. Višji naraščaj: Vaje s palicami (3).

II. Deklamacija: »Pesem Orličev.« (»Orlič«, III, 7.—8.)

B.

— Govor. —

C.

I. Petje v zboru: 1. »Na planincih lušno biti.«

2. »Jager gre na jago.«

II. Deklamacija: »Mamici za god.« (»Orlič«, IV, 9.—10.)

III. Gojenke: Proste vaje (4).

D.

I. Bradlja: Višji naraščajniki proizvajajo eno obvezno in tri proste vaje.

II. Deklamacija: »Pastirica.« (»Orlič«, IV, 11.—12.)

E.

I. Nižji naraščaj: Proste vaje (obvezne).

II. Gojenke: Skupinske vaje z deklamacijo »Orličica«.
(»Orlič«, IV, 7.—8.)

F.

I. »Trnuljčica«. (Prizor z rajanjem in petjem. »Orlič«, IV, 7.—8.)

II. Nižji naraščaj: Proste vaje.

G.

I. Igra: »Mi smo živo srebro« (»Orlič«, IV, 5.—6.)

H.

I. Skupina s petjem:

1. Slovenski Orlič smo z Viča doma.*

2. Mi smo Orli.

* Se poje po napevu: Slovenski smo fantje, — smo 'z Zile doma...

Slovenski Orlič
smo z Viča doma,
smo z Viča doma,
smo z Viča doma.
Slovenskega dúha,
slovenske krvi,
oj krvi!

Vsakdo naj propade,
kdor vero taji,
kdor vero taji,
kdor vero taji,
Še zemlja ne pije
njegove krvi,
oj krvi!

Vsakdo naj propade,
kdor narod taji,
kdor narod taji,
kdor narod taji.
Še zemlja ne pije
njegove krvi,
oj krvi!

Vjeta ptička.

Telovadna igrica s petjem za gojenke.

(Priredila Minka Svetlin.)

Deklice stoje v krogu, ki pomeni kletko. V sredi je ena deklica — vjeta ptička. Krog se zasuče in deklice pojo menjaje se s ptičko v sredi. Ptička med petjem deklic v krogu plašno leta semtertja. Kadar poje sama, je mirnejša in z gestami spremlja svojo pesem. — Pri zadnji kitici se deklice spuste, z desnico pozdravljajo ubeglo ptičko in dalje v krogu korakajo. Vjeta ptička med tem zleti iz kroga. Igra se lahko takoj znova začne. Od živahnosti kretenj je odvisna živahnost in mikavnost vse igre.

Deklice: Vendar, ptič-ka, si se vje-la, zdaj ne boš nam od-le-te-la!

Ptička: Stvarnik me je pro-sto vstvaril, gozd za dom mi je po-da-ril.

Deklice: Na-ša boš, na-ša boš, lju-ba ptič-ka, na-ša boš!

Ptička: Ah prostost, ah prostost, lju-be mo-je, najgrem v gozd!

Deklice:

Ptička:

Saj te bomo pogostile, Hvala vam za vso prijaznost,
sladkih skorjic nadrobile, polje, log sta moja radost.

Naša boš, naša boš — — — Ah prostost — — —

Deklice:

Z nami, glej, boš stanovala,
z nami pela, se smejala.
Naša boš — — —

Ptička:

Tukaj v kletki vaši zlati
jaz ne morem stanovati.
Ah prostost — — —

Deklice:

Skrbno bomo ti služile,
kot sestrico te ljubile.
Naša boš — — —

Ptička:

Vem, da bi me ljubkovale,
potlej v kletko spet dejale.
Ah prostost — — —

Deklice:

Kletka, no, se pa odkleni,
ptička, zleti v gozd zeleni,
Bog s teboj, Bog s teboj,
ljuba ptička Bog s teboj!

Savin:

Dirjaj, konjič, dirjaj!

Dirjaj, konjič, dirjaj,
brž po cesti zdírjaj!
Greva do Tržiča
kupit dva mešiča,
dalje v Škofjo Loko
po fržek in moko.
Skočiva do Bleda
kupit lonec meda;
v skok na Jesenice
greva po potice;
zdírjava do Kranja
kupit žep kostanja;
v Ribnico po kračo,
žlico in pogačo;
v semiško dolino
stečeva po vino.

Potlej v Novomesto
urno po nevesto:
v voz jo naloživa
v dir se zapodiva
po zeleni loki
čez ravne poljane
gori do Ljubljane
v cerkvico k poroki.
Potlej odbrziva,
v Kamnik pohitiva
z radostno ženico,
najino kraljico.
Tam vsi trije peli
bodemo veseli,
dobro, dobro se imeli!

Izlet trnovskega naraščaja na Krim.

Že dolgo časa nas je izzival gosto zarasli Krim. Mnogokrat se nam je posmehoval. Mi smo ga pa gledali iz daljave, pa smo se ga skoraj bali.

In prišel je dan, ko smo rekli: Na Krim pojdemo! Vzdignilo se nas je dobrih petindvajset zavednih Orličev v spremstvu g. kaplana in vaditelja. Šli smo na pot polni navdušenja in veselja s trdnim namenom, da ne odjenjamo, dokler ne stopimo Krimu na ponosno glavo. Ob 4. uri popoldne smo odrinili. Pred nami je moško stopal vaditeljev pes »Mojo«, ki nas je dobro zabaval.

Tisto uro je pa nekaj fantičev doma točilo bridke solze, ker niso smeli z nami. No, pa je že tako: »Odreči se!« Že v zorni mladosti se je treba navaditi zatajevanja. Saj smo se tudi mi pošteno odrekli na vrhu Krima, ko nam je vode zmanjkalo.

Korakali smo skozi Mestni log, dokler nismo zavili na stransko pot, ki nas je dovedla k Ljubljani. Tu smo se s čolnom proti mali odškodnini prepeljali v vas Lipe in šli dalje. Med potjo smo metali Mojotu kamne, ki jih je prav pridno prinašal nazaj. Ob 7. uri smo bili že v Tomišlju. Posedli smo po župniškem sadnem vrtu in potolažili lačne želodčke. Žal gospoda župnika ni bilo doma. Komaj smo prišli, že sta se spopadla Mojo in domači pes. Ruvala sta se in lajala sta, da ju ni bilo mogoče ukrotiti. Medtem so gospod kaplan naprosili v župnišču, da so nam skuhali polento. Imeli smo namreč s seboj precej koruznega zdroba in ajdove moke. Sedaj šele so prišli gospod župnik domov; prijazno smo jih pozdravili. Vprašali so nas to in ono in nam dali poln jerbas jabolk.

Kmalu nas je domači hlapec obvestil, da je polenta kuhana. Šli smo po vrsti kakor vojaki s svojimi skodelicami v kuhinjo. Naložili so nam polne posode, povrhu pa še okusnega mleka. Po večerji so nam gospod župnik odkazali prijetno ležišče na skednju. Ko smo se skobacali na seno in opravili večerno molitev, smo se začeli prerekati in vpiti, kdo bo kje ležal. Kar naenkrat so začeli tomišelski fantje metati kamenje v skedenj. Dasi nas je br. vaditelj svaril, preje nismo mogli biti tiho; sedaj smo pa hitro umolknili in se zarili v seno.

Zjutraj smo zgodaj vstali, ali naša pridna kuharica je bila še urnejša. Zajtrk je bil že kuhan; žganci z mlekom. Najpreje smo se pri vodnjaku umili in opravili jutranjo molitev, nato smo zajtrkovali. Po dokončanem zajtrku smo šli k sv. maši. Tukaj smo doživeli novo začudenje, kajti tu pri nas v Ljubljani nismo še videli kaj takega. Pri darovanju je prišla stara žena k vsakemu in mu dala eno krono. To smo debelo gledali! Naročila nam je, naj gremo k darovanju. (Konec prihodnjč.)

P. Krizostom:

Zlati oreh.

Prizor za Miklavžev večer.

Osebe: Tulij, } prvošolca.
Flavij, }
Lucij, tretješolec.

Parkelj.
Trije angelčki.
Sv. Miklavž.

Pozorišče: gozd, tema.

(Tulij, Flavij in Lucij pridejo oprezno s svetilko.)

Tulij: Po vsem telesu trepetam. (Se trese.)

Flavij: Ves sem premočen od vročine. (Si briše pot.)

Lucij: Fanta, pogum! Ne bodita strahopetna. Jaz sem že dvakrat pričakal na tem mestu sv. Miklavža in reči vama moram: ni mi žal. Prvo leto me je vprašal svetnik sklanjo latinskega samostalnika signum, signi. Imel sem pa smolo. Še danes ne vem, kaj me je zmotilo — že pri drugem sklonu se mi je ustavilo...

Tulij: Po vsem telesu trepetam. (Se neprestano trese.)

Flavij: Ves sem premočen od vročine. (Se briše.)

Lucij: Fanta, pogum! Vama se ni bati, da bi se ustavilo. Jaz vama priskočim v sili takoj na pomoč. Drugo leto nisem vedel, kdaj je bila bitka pri Kanah. Tako sem bil zmeden, da še tega nisem mogel povedati, ali je bila pred Kristusom ali po Kristusu...

Tulij: Po vsem telesu trepetam.

Flavij: Ves sem premočen od vročine.

Lucij: Fanta, pogum! Vama se bo godilo bolje. — Obakrat sem ostal brez darov in drugič, če se prav spominjam, me je parkelj zgrabil s svojimi kremplji za vrat in me pošteno stresel... (Se boječe ozira okrog.)

Tulij: Po vsem telesu trepetam... oh...

Flavij: Ves sem premočen od vročine... oh...

Lucij: Fanta, pogum! Pomagal vama bom, da bosta bogato obdarjena zapustila ta kraj, tudi, če bi vama zastavil gospod Miklavž težka, zvita vprašanja.

Tulij: Po vsem... oh... telesu trepetam... ooh...

Flavij: Ves sem premočen... oh... od vročine... ooh...

Lucij: Pogum, fanta! Pred vsem vaju moram poučiti, kako se obnašajta, kadar pride svetnik s svojim spremstvom. Sv. Miklavž je škof. Škofe pa moramo pozdravljati z naslovom »prevzvišeni«. Ponovita!

Tulij in Flavij: Prevzvišeni!

Lucij: Škofje so navadno tudi knezi. Treba se jim je dvorljivo pokloniti. (Se spretno prikloni.) Priklonita se!

(Tulij in Flavij se globoko in nerodno poklonita.)

Lucij: Šega na škofovem dvoru zahteva homagij. Gotovo ne vesta, kaj je homagij. Poslušajta! Homagij pomeni toliko, kot pozdrav s kolenom. Treba je poklekniti in obenem poljubiti škofu roko. Tako! (Jima kaže.) No, zdaj pa ponovita!

(Tulij in Flavij si podasta roke, poklekneta drug proti drugemu in si hočeta poljubiti oba hkrati roke, a pri tem trčita z glavami skupaj, da prožno odskočita.)

Lucij: Ne tako, fanta! Recimo, da sem jaz gospod škof. Prišel bom izza onega grma, vidva me pa prav vljudno pozdravita kot se spodobi tako imenitni osebi. Torej jaz ... (Zasliši se rahlo zvončkanje.)

Tulij in Flavij (skočita prestrašena vsak na eno stran): Moj Bog, moj Bog! Sveti Miklavž prihaja!

Tulij: Po vsem telesu trepetam ...

Flavij: Ves sem premočen od vročine ...

Lucij: (gleda na desno): Pogum, fanta! Ni še to sveti Miklavž, temveč le njegov predhodnik, mali angelček, ki pregleduje pota, če so dovolj zložna za starega, slabotnega škofa Miklavža.

Tulij: Kaj bo, kaj bo ... (Joka.)

Flavij: Pojdimο rajši domov ... (Hoče oditi.)

Lucij (Flaviju): Fant imej pamet! Krasna darila te čakajo nocej. Toda zdaj mir! Malemu nebeškemu angelčku se moramo vsi globoko prikloniti, ker je Miklavžev ljubljeneček. Gorje nam, če bi se mu zamerili. (Zvončkanje čisto blizu. Pozorišče se razsvetli z rdečo lučjo.)

Angelček (z zvončkom in svetilko v roki):

Cingl, cingl, moj gospod prihaja

Cingl, cingl, iz večno jasnega raja.

Hišna vrata na stečaj odprite

in naproti mu hitite!

Sveti Miklavž je dober gospod.

Njegove roke so polne dobrot.

Cingl, cingl, moj gospod prihaja.

Cingl, cingl, iz večno jasnega raja.

(Tulij, Flavij, Lucij se mu globoko klanjajo, dokler ne odplava.)

Lucij: Fanta, zdaj bo prišel Miklavž. Bodimo priprav-

ljeni! Obnašajta se kakor sem vaju naučil. Hitro stopita k njemu, se mu poklonita, napravita homagij in mu recita: »Ponižno vdano se vam priporočam, prevzvišeni!« Ko vaju bo izpraševal, mu glejta naravnost v obraz in mu kar se da gladko odgovarjajta ...

Tulij: Po vsem telesu trepetam ...

Flavij: Ves sem premočen od vročine ...

Lucij: Pogum, fanta!

Tulij: Najrajši bi zbežal domov.

Flavij: Oh, tudi jaz — ko bi ne pričakoval darov!

Tulij: Da, ko bi ne pričakoval darov in — (zase) ko bi me ne bilo strah ...

Lucij: Zares, ljuba moja, krasne darove bosta prejela. Povem vama: vse, kar bosta želela, vse in še več vama bo dal, zakaj sv. Miklavž je dober, radodaren in usmiljen svetnik. V vsem raju ni boljšega. Da sem imel jaz lansko in predlansko leto tako smolo, je bila kriva moja nerodnost. Nisem vedel, kako se je treba obnašati pred visokim škofom in zato sem pri njem padel v nemilost in nisem dobil ničesar, razen leskove šibe drugo jutro ... (Zvonček.)

Tulij: Po vsem telesu trepetam ... uh ...

Flavij: Ves sem premočen od vročine ... uh ...

Lucij: Tiho, fanta! Miklavž je že tu. Zapomnita si, kar sem vama povedal in pri vsem obnašanju glejta name, da ne bosta kakega kozla ustrelila. Torej najprej: »Ponižno vdano se vam priporočam, prevzvišeni!«

(Rdeča luč. Miklavž s knjigo in dva angelčka nastopijo.)

Miklavž (zagleda dijake): Kaj pa vi tu?

Tulij in Flavij (se mu globoko in nerodno klanjata).

Lucij (napravi homagij): Ponižno vdano se vam priporočam, prevzvišeni!

Tulij in Flavij (napravita obenem homagij in ko hoteta poljubiti svetniku roko, trčita z glavama skupaj): Ponižno vdano ... joj ... au!

Lucij: Butca, ali sem vaju tako učil?!

Parkelj (se pokaže v ozadju in zarožlja z verigo).

Tulij (prestrašen): Bežimo, bežimo! (Se grabi za glavo.)

Flavij: Parkelj me bo zgrabil! Proč! proč! (Se otepa.)

Lucij (obupan): Moj Bog, vse je izgubljeno!

Miklavž: Le mirni bodite! Parkelj vam ne bo nič hudega storil, če boste skušnjo dobro prestali. Od mene pa boste prejeli celó prav lepe darove. (Pogleda v knjigo. Luciju): Hm, ti si Lucij, hm, hm; midva se že dobro poznavata. Dve leti zapored si dobil leskovo šibo. Pazi, da je ne dobiš še letos, ker v tretje gre rado.

Parkelj (se zopet prikaže in skoči proti Luciju).

Lucij (zakriči in pade na tla): Joj, sveti Miklavž, pomagaj! (Se dvigne in joka): Saj se bom poboljšal.

Miklavž (parklju): Poberi se, satan! (Luciju): Zgodilo

se ti je po zasluženju. (Gleda v knjigo): Hm, ti si zelo slab v latinščini in zgodovini. Danes te hočem preizkusiti še v zemljepisju. Povej mi, kako se je mogoče orientirati!

Lucij (zase): Joj, joj, kaj bol? (Se prikloni): Ponižno vdano se vam priporočam, prevzvišeni!

Miklavž: Čemu se priporočaš? Povej rajši, kako se je mogoče orientirati!

Lucij (se prikloni): Jaz znam zemljepis zelo dobro, toda... toda... toda...

Miklavž: Toda ne znaš ga — razumeš?! To si bom takoj zapisal. (Piše.)

Lucij: Ah, prosim, nikar! (Joka.)

Miklavž: Tihol sicer pokličem parkeljna. (Tuliju in Flaviju): Vaju pa še ne poznam. Kako vama je ime?

Tulij in Flavij (hkrati): Tulij. Flavij.

Miklavž: Kako? Vsak naj pove zase!

Lucij (kaže, boječe): Ta je Tulij. Ta je Flavij.

Miklavž (piše): V kateri razred hodita?

Tulij: V prvi b razred na gimnaziji.

Miklavž (piše): Gotovo znata slovenščino izvrstno?

Lucij (se prikloni): Da, prevzvišeni.

Tulij: Po vsem telesu trepetam.

Flavij: Ves sem premočen od vročine.

Miklavž (Flaviju): Razloži mi vse besede v stavku: Jaz imam zlat oreh!

Flavij: Jaz imam zlat oreh. Jaz je zaimsek, imam je glagol, zlat je pridevnik, oreh je samostalni.

Miklavž: To si prav povedal. Sedaj mi sklanjaj besedi: Zlati oreh!

Flavij: Zlati oreh, zlatega oreha, zlatemu orehu, zlatega oreha, pri zlatem orehu, z zlatim orehom.

Miklavž (Tuliju): Ali je bilo vse prav?

Tulij: Prosim da. Vse je bilo prav.

Miklavž: Kako se glasi četrti sklon? Ponovi!

Tulij: Četrti sklon se glasi: Zlatega oreha.

Miklavž: Ne, to ni prav. Četrti sklon se glasi: Zlati oreh.

Tulij: Prosim, saj gre po zgledu divji jelen.

Miklavž: Ali še tega ne veš, da imajo samostalniki moškega spola, ki pomenijo nežive reči, četrti sklon enak prvemu? — Flavij, kako moraš reči: Imam zla... zla... no, povej naprej!

Flavij: Reči moram: Nimam zlatega oreha.

Miklavž: No, to je res. Toda če ti jaz dam zlati oreh, kako boš rekel?

Flavij: Bog povrni, prevzvišeni!

Lucij: Prosim, slavni sv. Miklavž, to pa jaz vem. Reči bo moral: Imam zlati oreh.

Miklavž: No, to si prav povedal, toda tega nisem vprašal tebe. Ti nisi znal zemljepisja, ta dva pa slovenščine ne. Ne vem, kaj bi vam rekel.

Lucij: Vsega je konec.

Tulij: Po vsem telesu trepetam...

Flavij: Ves sem premočen od vročine...

Miklavž: Torej vidva prvošolca, zapomnita si to enkrat za vselej: Samostalniki moškega spola, ki pomenijo nežive reči, imajo četrti sklon enak prvemu.

Tulij (zajoka): Zmotil sem se.

Flavij: Saj sem hotel reči, zlati oreh, pa...

Miklavž: Pa nisi znal, kajne? (Tulij in Flavij jokata na glas.) No, le tiho! Preveč imam še danes opravkov in se ne morem več tu pri vas muditi. Videl sem, da niste učenjaki in tudi pridni niste prav posebno. To si moram zapomniti. (Piše.) Pa nasvidenje prihodnje leto! (Hoče oditi.)

Lucij (napravi homagij): Ponižno vdano se vam priporočam, prevzvišeni. Prosim vsaj za majhen dar!

Tulij in Flavij: Prosim, prevzvišeni!

Miklavž: Ne zaslužite sicer nobenega darila, da boste pa spoznali moje dobro srce in mojo dobro voljo in da vas navdušim za večjo pridnost, vam podarim tu zlat oreh. (Vzame angelčku iz košare zlat oreh in ga da Tuliju.) Pravično si ga med seboj razdelite! (Odide s spremstvom. Dijaki se mu klanjajo.)

Parkelj (skoči rožljaje na oder in izgine. Dijaki zakriče in popadajo po tleh).

Lucij (se počasi dvigne): Fanta, pogum! Zdaj je vse dobro. (Gleda oprezno okrog.)

Tulij: Po vsem telesu trepetam.

Flavij: Ves sem premočen od vročine.

Lucij: Oreh smo pa le dobili. Fanta, meni se ne zdi modro, da bi ga razklali na tri dele. Se ne splača. Bolje je, da dobim jaz celega.

Tulij: O to pa ne. Jaz sem Miklavžu najbolje odgovarjal, zato je pa izročil oreh meni.

Flavij: Ne, Tulij, če hočeš, stavim, da sem jaz odgovarjal bolje ko ti.

Lucij: Oba sta odgovarjala enako neumno. Jaz sem še nekaj spravil skupaj. Tulij, daj mi oreh!

Tulij: Ne dam! Oreh si moramo deliti. Tako je ukazal sv. Miklavž.

Flavij: Da, na vsak način. Oreh si moramo deliti.

Lucij: Sitneža. To je za plačilo, da sem vaju sem pripeljal.

Flavij (Tuliju): Na, tu imaš nož. Pa odpri oreh!

Tulij (vzame nož in se vstopi v sredino odra).

Lucij in Flavij (se postavita prvi na desno s svetilko, drugi na levo stran in napeto zreta, kako odpira Tulij oreh).

Vsi (ko zapazijo vsebino oreha): O joj, joj, joj!

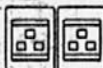
Tulij (stopi korak naprej, v vsaki roki držeč po eno lupino in jo kaže občinstvu in razločno reče): Nimam zatega oreha. Imam piškav oreh!

Zastor hitro pade.

(Konec.)

Vesela pošta br. Nardžiča.

Iz nabiralnika.

Sv. Peter pri Mariboru. — Dragi br. Nardžič! Veseli pošti je lepo poročala vrla Orlica Herta Ternek. Jaz sem se pa čez dolgo časa nameril, poročati o naših Orličih.

Odsek ravnokar praznuje obletnico obstanka, ki pa šteje že — namreč za št. Peter, veliko armado — 13 članov ter 15 korajžnih Orličev. Vsi smo jako navdušeni za lepo orlovsko organizacijo. Tuintam se nam je tudi boriti z raznimi zaprekami, toda Orel, vitez, kake ovire se naj ustraši? Saj nam je vendar znan verz himne: »Orel zre mirno v sinje višave, strele in gromi ga ne plaše.« »Orliča« zelo radi čitamo ter ga vsikdar težko pričakujemo. Telovadimo večidel samo ob nedeljah. Naša jako prostorna telovadnica, ki je pa žal brez strehe, je prostor pred cerkvijo. Učimo se raznih vaj, pa tudi organizatorično ne zaostajamo. Na okrožnih tekmah je odsek za letos dosegel samo pohvalno pismo, toda upajmo, da bo z božjo pomočjo prihodnjič kaj lepšega. Odsek v splošnem deluje še precej pridno, kar pa se imamo posebno zahvaliti našemu dobremu in požrtvovalnemu č. g. kaplanu, za kar jim kličemo: Bog jih ohrani še mnogo let pri nas! Vam dragi br. Nardžič, pa krepak Bog živi!

(Pazi pisemce, da ne boš rajžalo v br. Nardžiča košl)

Kečam Notna, kinjat. (Uganka?)

Šmartno pri Velenju. — Dragi br. Nardžič! Dovolite, da se oglasimo Orliči tudi od nas. Dobro se imamo. Med nami je tudi nekaj šaljivih prijateljev kot n. pr. Povhov France. Smejati se mu moramo, kadar začne kaj pripovedovati. Pa ga moramo obenem tudi pohvaliti, saj je vrl učenec. Naš vaditelj je dijak g. Stukovnik. In gospod kaplan nas imajo zelo radi in nas lepe reči uče. — Bog živi!

Rudolf Koren.

Št. Peter pri Mariboru. — Dragi br. Nardžič! Ker ste mi oni dan naročili, da Vam moram pisati, Vam pa res pišem. Pa malo pišem, ker sem tudi sama majhna. Ljudje pravijo, kateri otrok je majhen; je v prvem razredu. Jaz sem pa majhna, pa sem v tretjem. Še nekaj Vam hočem povedati. Ko smo bile na izletu pri Sv. Martinu, je bilo zelo veselo. Ob 9. uri je bila sv. maša, potem smo imele vaje. Najprej članice, potem gojenke. Šele proti večeru smo se vračale domov. Pa še nekaj: Kdaj nas boste zopet obiskali? — Bog živi!

Čerč Rezika.

Vič. — Imenitno! 305 »Orličev« naročili! Bodite na vso moč pohvaljeni!

Martinj vrh. — Brigita Demšarjeva, ali si dobila mojo dopisnico? Hvala za »Orehe«! V prihodnji številki jih bomo pozabili.

»Orlič« izhaja vsak mesec. — List izdaja uprava »Mladosti«. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina za odseke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom 6 Din na leto, za vse druge naročnike 10 Din. — Odg. urednik: Franc Zabret. — Tiska Jugosl. tiskarna v Ljubljani.